

Izhaja
na pol poli
vsaki četver-
tek.

SLOVENSKA BČELA.

Velja na leto
2 fl. 24. kr.
in po pošti
3 fl. sr.

Odgovorni vrednik: Ant. Janežič.

Št. 2.

V četrtek 13. januarja 1853.

IV. leto.

Pesen jetnikova.

(Ruska narodna)

Ne šumi mati, zelena dobrava;
Ne brani mi o tem premišljevali.
Kako se zajtra bom na spraševanje
Pred strašnega sodnika cara vstopil.
Tu mene jame car sam spraševati:
»Povej, povej junak, ti kmečki sin!
S kim si ti kradel, s kim razbojeval?
Je mnogo li tovaršev bilo vas?
Povem jaz tebi, pravoslavni car!
Da bilo nas tovaršev je četvero.

Tovarš moj prvi bila temna noč.
Tovarš moj drugi bil jekleni nož,
Tovarš moj tretji bil je togi lok,
Poslanci moji pa kovane strele.
Odgovori mu pravoslavni car:
Prav dobro, moj junak, ti kmečki sin,
Si odgovoril, kakor ropal dobro.
Zato te hočem tudi obdarovati:
Sred čistega polja s visoko stavbo
Iz dveh stebrov in počez z ednim
tramom.

Štefan.

Fedor in Olga.

(Dalje.)

II.

Knez Ivanov je bil pred svetom štet za nezmerno premožnega moža. Njegova posestva so bila velika in sužnjev je imel brez števila. Tode ljudem ni bilo znano, da to bogastvo ni več njegovo. Njegova posestva so bila že do zadnje mervice zastavljena, le visoka kneževska stopnja ga je še obranila, da ga niso že davno dolžniki iz njegovega gradu izpodili. Neizmerna zapravljalivost ga je že na kraj pogublivosti pripeljala, v katero bi se bil kmalo nevbranjljivo pogreznil; zakaj Ivanov v vse grehe in gerdobe zakopan, ni bil mož zato, vboštva se ne bati, veliko menj pa še, ga voljno prenašati.

Drugi dan po smrti rajncega svaka, kateri mu je na smertni postelji skerb za svoja otroka prepustil, se sprehaja Ivanov po svoji sobi gori pa doli. Njegove jastrobove oči se lesketajo priserčnega veselja in njegovo obličje je priča radostne zadovoljnosti, ki se kej malo k žalostni obleki, katero je zavoljo smerti svojega svaka oblekel, prileže.

»Ravno o pravem času se je stegnil!» godernja sam seboj ter dergne zadovoljno se smeja roké eno ob drugo. »Se nekaj tednov naj bi bilo minilo, in on bi bil gotovo zvedel, na kakšnih tleh da stojim, in gotovo bi ne bil meni, beraču, svojega premoženja zaupal. Tode zdaj je vse dobro, Černikov je bil bogat, skerbni, dober gospodar. S polovico

njegovega premoženja svoje dolžnike poplačam, in drugo polovico — wo, za to bomo že skerbeli, da bo prav! Kje se neki Petrovič tako dolgo potepa?« —

Knez pocukne naglo in terdo za zvonček in majhen hip potem stopi služabnik v sobo, ki svojega gospoda s prav pičlim priklonom vpraša, kaj da veli?

»Kje je moj tajnik, Petrovič?« vpraša knez.

»Kaj je meni mar« odgovori služabnik, »mende se še po postelji valja.«

»Ti sužnji pest!« zagromi knez nad njim ter stopi bliže njega, kateri pa neprestrašen pred njim stoji. Se li prederzneš ti svojemu gospodu tako odgovoriti?«

»Svojemu gospodu!« se hrohotá služabnik, »mende to gospodovanje ne bo dolgo terpelo!«

Kneza rudečica prešine. Z grozovitim pogledom stopi k njemu, ki se loti tako prederzno mu odjezljati, in ga vdari s svojo debelo pestjo, da se precej na tla zgrudi.

»Peter, Janko, Anže!« zakliče knez z gromčim glasom in precej prileti trop služabnikov v sobo. »Zgrabite psa, zvežite in bičajte ga, da mu bo koža iz telesa postergana in verzite ga v temno luknjo, da mi nikoli več pred oči ne pride. Preč ž njim! Precej! na mestu! če ne — «

Knezu ni treba dalje ukazovati. Sužnji zgrabijo strežeta ter ga vlečejo vkljub njegovemu branjenju seboj in majhen hip potem se sliši na dvorišču žalosten jok, nad katerim se divji knez z ostudnim veseljem več časa pase.

»Ha!« gromi sam seboj in škriplje z zobmi, — »zares je bil zadnji čas, da se je Černikov stegnil! Tako dalječ je tedaj že prišlo, da se že celo sužnji prederznejo nasprotovati mi! To mora drugači biti!«

Spet potegne močno za zvonec in tisti hip stoji drugi služabnik pred knezom, ki se nizko prikloni do tal in trepetaje knezovega povelja pričakuje.

Ponižno obnašanje tega moža nekoliko kneza potolaži in bolj prijazno, kakor je morebiti suženj pričakoval, ga nagovori in bara po svojem tajniku Petroviču.

»Gospod! gotovo je še v svoji sobi« odgovori suženj.

»Pokličí ga!« zapové knez. »Reci mu, da ima pri tej priči priti — pri moji jezi!«

Nizko do tal se sluga prikloni in leti kakor bi ga veter nesel. Dobro mu je znano, da je njegovo življenje v rokah kneza, in kako grozovita da je jeza njegova, mu je priča žalostna osoda svojega tovarša, ki je pred kratkim v grozovitih bolečinah končal. Nesrečni revež je bil le malo časa pozabil, da je knez tako dolgo njegov gospod, dokler ni od dolžnikov popolnoma pregnan in mogel je to pozabljivost tako strašno z grozovito smertjo plačati. — Koliko nesrečnih sužnjev knezovih je že tako žalostno svoje življenje končalo, ki so v ostudne in mokre temnice pahnjeni, počasu sognjiti mogli! Pa kdo se je za nje kej zmenil? Leto in zopet leto in dan so počasi trohneli v podzemeljskih hramih in nihče ni slišal njih stoka, nihče vidil njih solzá, kakor bistro oko vsigapričujočega Boga, kteremu ni nič skritega, kateri pa tudi nobene hudobije ne zanese, ki jo prevzetni hudobnež v ošabni neusmiljenosti stori.

Komej je vbogi razlepeni suženj v grozovitih bolečinah svoj tek dokončal, že prisope skrivni tajnik Petrovič v sobo in se nizko, nižej še kakor suženj, pred svojim gospodom priklone.

„Petrovič,“ reče ta, „kako stoji kej moje reči? Jest potrebujem denarja! Pripravi mi deset tisuč rubeljnov.“

Na zastarelem, suhem obrazu zaraščenega pisarja se nar večje začudenje bere in s čudnim pogledom spod čela se v svojega gospoda ozre.

„Denarje! milostljivi gospod!“ reče s pobitim glasom, „denarjev! deset tisuč rubeljnov! Milostljivi knez! vaš ponižni sluga ne vé še, kje bi jih deset dobil! Posestvo je zastavljeno, žetev že na njivi prodana, vaše čede so že davno tirjavci požerli, kakor gotovo živim, nisim vstani nič pripraviti, drugači ne, kakor če bi znal svojo rujavo kožo v zlato prekovati.“

„Tiho, ti revna stvar!“ zagromi hrohotaje knez, „kakor gotovo živim, mi moraš v eni uri deset tisuč rubeljnov preskerbeti. Deset tisuč! razumiš, Petrovič? deset tisuč!“

Petrovič se zvija kakor šiba, pot mu po vsi koži stoji; zakaj dobro še pomni žalostne osode, ktera je pred kratkim vbozega sužnja zadela. In verh tega je bil on sam knezov suženj, in je le s prilizovanjem in prihlizanjem pripravil, da je tajnik postal.

„Deset tisuč rubeljnov!“ gospod! kremlja tihama sam seboj. „Vzemite mi življenje, moje oči, moje vse, tode denarjev vam vbogi Petrovič ne more preskerbeti!“ — In če me na kosce razsekati velite, vbogi Petrovič ne more, pa ne more vašega povelja dopolniti. Vzemite mu kri, — življenje, Petrovič je v vaših rokah, vaš nar ponižniši sluga, pripravljen vse dati za svojega gospoda — tode denarjev kovati ne more!“

(Dalje sledi.)

O d g o v o r i

na vprašanja društva za jugoslav. povestnico.

(Dalje.)

IV. Velik prijatelj starin in domače povestnice, sadaj že pokojni grof Turn, talianski Conte della Torre, ali, kakor so ga Furlani imenovali Cont Turrian v Cividadu (Forum Julii), kanonik kolegiatne cirkve, je bil iz inen še sadaj navadnih posameznih delov tiste okolice, in drugih enakih znamenj sodil, da je nekadaj za časa Rimljanov tu pa tam kej biti moralo, kakor, templi, gledišča, teržišča itd. Ni se bal tudi velikih stroškov; rekel je tu pa tam kopati, in je našel pod zemljo staro zidovje in več drugih starin, in iz tega je spoznal, kako velik je bil v starih časih Forum Julii, ter si je narisal plan nekadanjega mesta, ki se nahaja, menim, v Cividatskem museu. — Da se v današnjem Ogleju in v okolicaх večkrat najde pod zemljo staro zidovje, je obče znano. Tri ure od Ogleja proti Gorici je vas, ki se ji Villesse (Viless) pravi. Pred sedmimi ali osmimi leti so kmetje pri kopanju našli pod zemljo staro zidovje iz navadnih opek. Kmetje so se veselili te najdbe, in so si za svoje potrebe oudi opeke izkopovali. Misli se, da so bili to ostanki nekdanjih villae Oglejčanov, in da od tod pride sadajno ime vasi Viless. Jaz bi pa raji verjel, da beseda Villesse je slovenska,

namreč v lesi, U lesi, im Walde. Stara govorica je namreč, da so k cerkvi Matere Božje, ki je zdaj na ondajšnjem pokopališču, Slovenci bližnjih krajev romali, in to cerkev so oni imenovali Mati božja v lesi, ker je stala v sredi gostega lesja.

Na iztoku Timava je farna Devinska cerkev, posebno presbyterium, na tistem mestu, kjer je nekda malikavski tempel stal, in kjer so se darovali beli konji. Ne daleč od tod proti zverinjaku (Thiergarten) na morskem bregu se najdejo zasute zidovja nekdanjega templja Diane. Zidovje je iz opek navadne velikosti.

Tam, kjer se Ipava v Sočo izliva, se najdejo še ostanki starega mosta čez Sočo; pravijo, da so nekda Rimljani imeli ondi železen most. Ondod se sicer najdvajo tudi druge starine.

Moram Vam tukej še pristaviti, kar mi je nek prijatelj na moje vprašanje od lege nekdanje Noreje priobčil. „Mesto Noreia, ktereга mesto starinarji povsod iščejo, pa naiti, ne morejo — tako mi piše — je bilo menda na Tminskem. Jaz menim, da je bila Noreja na Soči v sred današnjih vasi Modrejce, Modreje in svete Lucie. Opiram svoje mnenje na sledeče: a) Imena vasi Modrejca in Modreja imata vrojeno enakost z glasom Noreja. Ne vem drugzega početka enakih imen; kaj čuda tadaj, da nju iz Noreje izpeljem? Tim več: Krajina je takšina, da zamore vsakdo na to misel priti. Soča se je ondi pod zemljo v jezero zberala, in Noreja je nad jezerom stala. Pri prekucii narave se je zemlja vleknila, in Noreja se v jezeru Soče zgubila; ostali ste na tem kraju Modrejca, na unem pa Modreja, b) Historička resnica je, da so Teutoni in Cimbri pri Noreji rimskega Konsula Karbona (113) zmagali bili. Da je moral ondi nekda hūd boj biti, spričujejo sledeče reči: Na polju se večkrat najdejo semtertje rimski gumbi, in pred mnogimi leti pravijo, da so svinčenino izkopali. Vender od vsega tega Vam nimam kej poslati. c) Nad vasjo Modrejo stoji skalnat grič imenovan ključ. Visoko v griču pravijo, da je železen klep viditi. Cemu? ne vem, samo soditi smem, da morda je Noreja tako visoko pred potopom stala. d) Pred petimi leti je kmet na svojem polju bronaste lonce, v kterih je pepel bil, izkopal. Kam jih je denil, ne vem. Tukej je utegnulo pokopališče biti, ker so ajdje po navadi mrtve sožigali in njih pepel zakopavali. e) Teutoni in Cimbri so bili iz hribov prišli, kakor historia pravi. Tudi to moje misel poterdí. Menim, da so prišli iz Krajskega čez Šentvidsko goro in Pečino. Iz Pečine se je vidila Noreja. Onde so se divjaki vtaborili, in ker so od daleč rimske vojščake zagledali, k boju pripravljali. Zatorej najdeš ondi imena, ki imajo vojaški pomen. Neki prostor se imenuje Grad, in zidovje še zdaj poznaš. Drugi prostor se kliče Gradiška, tretji Yahtaršče. — Sklenite iz tega, kar hočete. Jaz sim Vam le svoje misli razodel. Žal mi je, da spisanih spominkov nimam in za nje ne vem. Samo to določim, da neki gerški pisatelj Norejo toliko stadij od morja gori po vodi (menda Soči) položi, da bi se daljava do Modreje lahko zmerila.“ Tako moj prijatelj. Dasiravno vse to še ne dovíza, da je prav za gotovo ondi Noreja stala, je vender iz teh besed toliko spoznati, da je ondod o času Rimskega gospodvanja nekej biti utegnulo. Pristavim še to, kar se bere v „Caroli Stephani dictionario historico-geographico-Genevae 1693“ na strani 693 pod besedo Noreia; „Noreia, hodie Goritia, teste Amasæo, urbs Carnorum ad Isontium

vel Natisonem fluvium, ubi, ut scribit Strabo, auri lavacra et ferri secturae sunt. Hic Cn. Carbo inani conatu cum Cimbris conflictit.* Kar pravi tukej, da so tam pri Noreji auri lavacra et ferri secturae, se prileže popolnoma temu mesta, ker se še zdaj na Slapi najde rude srebra in zlata; ravno tako na Pušnem v Ročinskih okolih. Še clo to pripovedujejo ljudje, da so v starih časih v Trebušji Benečau zlatu rudo kopali, Trebušje pa ni daleč od tod. —

Na Mostu †) pri sv. Lucii se najde sled veliko rimskih starin. Kakor stari ljudje pripovedujejo, so dobili v tukajšni okolici denarjev mnogotere cene, srebrnih in bakrenih, z napisi rimskega kraljestva, ljudovlade in cesarstva, vsake sorte posode, železne palice (štange), vile, serpe, ključavnice, svine; izkopujejo se lonci s skrilami pokriti, kamor so per ajdih sožgane kosti, pepel, oglje itd. devali. Najdejo se bolj globoko v zemlji stari zidovi, hrami v razvalinah, stene, tudi opeke z latinskimi čerkami n. pr. C. L., kar sim sam vidil. V petnajstih letih, od kar sim na Mostu v službi ††), sim ečkrat s svojimi očmi naletel na stare reči. — To me je permoralo, najdene starine v Gorico na pre-tres pošiljati, kar sim do sadaj že dvakrat storil. Odpisano pismo gospo-da učitelja Joana Milharčiča v prikladi †††), Vas bo vterdilo, da je moje pi-sanje resnično, in da pa Mostu je moralo v starih časih kaj ležati, ali kaka vas, ali terg, ali morebiti celo kako mesto. Se ve da okolica ali lega na Mostu je bila v starih časih drugačna, kakor sadanja. Idria ††††) in Soča ste tekle pod zemljo. Selsko, Ložko, Kozmeričko, Mostarsko in Modrejsko polje je bilo po verhu zvezano, kot en sam velik prostor. Ščasoma se je podzemeljski strug Soče in Idrie ali sam od sebe zasul, ali je bil od kakega sovražnika podert, in vode ste zgorej tekle. To pričujejo zdaj cele verste povodnega peska po verhu, zdaj povodni prod (Schotter), zidovje v razvalinah itd. Tudi pravijo in terdijo, se ve da li iz ustnega izročnja, da je potem, ko je bila podzemeljska vodna pot (Flussbeet) zasuta, vstalo veliko jezero, po katerem so se v barkah vozili, in jih na bregu v Ključnici priklepali. Saj se najdejo, pravijo, še zdaj kljuke železne v rob zabite. Zraven tega hočejo tudi vediti, da je Soča čez Čiginsko polje na Plate tekla. Gotovo je, da je bilo na Mostu ob času Rimcov kaj posebnega. Prihodnost bo vse bolj razjasnila. Bog daj!*

Tako govori zgorej omenjeni gospod v svojem listu 25/., 32, ki ga je meni pisal. Po njegovem mnenju (da še nekaj iz njegovega lista pri-stavim) se Alpes Carnicae imenujejo od gore Krn, Karn; Rhaetia je Rezia; Milan pa v Milem; Como v Kamnem, kakor Komu na Krasu; Cremona v Kreménem; Mantova v Motnem, zavoljo motne vode; Brixia, Brescia v Brežji od brega ali od breze; Verona v Perovem zavoljo vode, kjer perejo; Vicentia v Pečen-cah (Brenn-Nessel); Padova v Padovem (Vertiefung). Cocevia †) v Gorici je Kočevje od koča = hiša. V Vučeh (Vožana) od vol-

*) Vas sveta Lucia, eno uro od Tomina na južno stran, pri Soci, kjer je bil od nekdaj most čez to reko, se kliče sploh „na mostu.“

**) Gospod, kimi to piše, je duhovni pastir na mostu ali pri sveti Lucii.

***) Menim, da ni treba priložiti tukej omenjene priklade; pa je tudi več v rokah niman, ker sim jo v Zagreb poslal.

****) Obe reki tečete silno globoko, in lahko je verjeti, da je nekdaj vse tako bilo, kakor se tukej pravi.

†) Cocevia se imenuje ena naj starših ulic v Gorici pod Gradem.

kov, ki so tod tulili; Caporetto, Kobarid od Kolovrata; Bergogna v Bregenu; Lench v Lazih; Bovc (Flitsch) od bout = jama (Kluft, Schlucht) itd.

Libanon.

Med gorovjem Sirie je nar veči in nar znamenitiši Libanon, ki je čist apnjenik in se poleg morja v dveh enakogredocih verstah od južno-zahodne strani proti severno-vzhodni razprostira. Dolejni del tega gorovja se imenuje Antilibanon, t. j. Libanon, ki je pravemu nasproten. Dolino pa, ki je v okrogu obeh, Libanona in Antilibanona, v arabskem jeziku „elbokah“ zovejo.

Imenujejo ju pa Libanona zavolj bele barve, ker večidel iz apnjenika obstojita in tudi nju verhove večin sneg pokriva. Ako se potnik Sirii bliža, že zagleda, komej od Larnake na Cipru odbrodilvi, v daljavi od 30 francoskih milj bele verhove Libanona. Iz ladije na suho stopilvi stermiti z začudenjem in s tihiin zavzetjem orjaške gore in stermitine, ki krog in krog Sirijo obdajajo in varjejo. Že nekoliko za mestom Tripoli se pride k prvim goram, v lepe rodovitne ravnine. In tako tudi od mesta Bairut, kjer se človek od začetka po krasnih vertovih in dolih sprehaja. Poleg ceste je vedno košato drevje, semtertje tudi kak kerčma ali kavana. Studencov in potokov je brez števila, voda mierzla in krepčavna. Nar bolje se obnašajo murbine drevesa in terta. Ali vedno bliže so hribje, dalje ko se lazi, lepši je razgled po zapuščenem brežnem polji. Hrib za hribom se versti, pot je zmiram stermitjši in slabši, dokler da se popolnoma zgubi. Ali zdaj se odpre na drugi strani drug razgled — dol za dolom — krasna Sirija obkoličena od Libanona. Gore so večidel obdelane, vas za vasjo, hiša za hišo, samostan za samostanom, terta pri terti. Vse v nar lepši krasoti. Doline so globoke in ozke. Zad za rodovitnimi se vzdigujejo stermiti nerodovitni hribje in svoje verhove v oblake zakrivajo. Tu se pasejo čede černih koz z rujavkastimi ušesi in bele ovce z velikimi in debelimi repovi. Nar krajne stermitine so verhoi Libanona, golo, stermito glavničasto gorovje, ki je z večnim snegom pokrito. Čeravno ga semtertje kej okopni, nikoli vender popolnoma ne zgine. Še cedre nekterikrat tako pokrije, da bi bile vse zadelane, ko bi ga veter ne raznesel. Zavolj tega je pa tudi toliko virov, ki se krog in krog gore na vse kraje raztekajo in v reko Jordan zlijejo. Kako lepo prerok Jeremija (XVIII. 14.) to popisuje: „Bo nar kdaj zmanjkalo snega Libanona na kamniti zemlji? in ali se morejo kdaj usušiti hladni iz stermitine žuboreči viri? Tode moje ljudstvo me je pozabilo, zastoj darujejo, na svojih potih se spodtikajo, in hodijo po tih starodavnih potih kot na nos na vrat.“ Naravno, govori Jehova po preroku, ostane v svoji od Stvarnika predpisani poti; ali moje ljudstvo je zapustilo tisto pot, ktero so njegovi očetje hodili.

Dasiravno so verhoi gôr nepriljudni in ledeni, je vender v srednjih in spodnjih krajih neizrečeno prijetno. Potniki mnogo vedô povedati od imenitnost in nadahnutja, pogledaje iz visočin v krasno s cedrami nasejano okolico, in nekteri še celo terdijo, da zunej Sirije ni lepšega kraja na svetu.

Tu se nar bolj terta obnaša. Veliko sladkega vina se pridela, katero sploh vsi hvalijo. Vinograde imajo navado z volni orati ter ne privezujejo terte na kole, ampak je koj po tleh rasti pusté. Grojzdi so neznano veliki in jagode enake slivam. Neki potnik takole pripoveduje: Narbolji, kar se v Evropi nikjer ne dobi, je rumeno vino Libanona. Ko sim ga pokusil, dvomim, da bi „Malaga“ veliko ne prekosil. Napred se nekoliko prokuha, da potem sladkost in rumeno barvo dobi. Gorkota po njem nastane in ne bo vpijanil temuč le prijetno grel. Zato pravi prerok Hozea IV. 8) „da bo spomin poboljšane izraelskega ljudstva tak, kot je vino Libanona.“ —

Nar znamenitiši in iz starih časov sem sloveče so cedre Libanona. Sicer tudi drugod rastejo, kakor na Amanu in Turu (Tauru) v mali Azii, toda te so veliko manjši od Libanonskih. Cedra je ravno tiste rodovine, kot smreka in ima skor po 2 palca dolge vedno zelene igle. Zeleni sterši so po pet palcov dolgi, 4 široki in se terdo sive skorje derže. Zares je cedra krasno drevo; občudovanja vredne so enako zračene veje. Les je rudečkast in kerhek. Smola, ki od dreves kaplja, je mehka kot balzam. V takem gojzdu kej lepo diši, da človeka veselje obhaja se po taci krajih sprehajati. Tudi nikdar lesa červ ne ogloda ali zajé, kot ima pri družih navado in neznano dolgo terpi, da ga celo nekteri nestrohljiv les zovejo. Nekdaj so ga rabili, v deske podelan, za strehe ali za hodišče v sobah. Grad v Perzepoli, Salomonov tempelj in grad so bili iz cedrovinega lesa. V Tiru so imeli jamboré na ladijah iz cedar. Pripovedujejo pa, da ni več sledú od toliko gojzдов, ki so bili vsi napolnjeni s cedrami. Nar več cedra je merila v širokosti, 4 čevlje od lál, okoli 20 čevljev. Veja do zlomljenega konca je bila 30 korakov dolga. Nar starša drevesa se v tem od družih razločijo, da imajo listje in vejice samo v verhu; in da jih tudi po 5, po 6 debel iz korenine žene. Vejice in listje je pri družih na vejah. Barva lesa je sivkasta. Pri starem drevju ni več življenja viditi. Razun cedar omenijo pa še par družih drevnih sort, ki so večí od cedar, katerih pa nihče natanko ne popiše.

V bolj zapuščenih krajih in samotnih luknjah Libanona bivajo divje zverine, posebno medvedje, volkovi, šakali, merjasci in barsi, ktere posebno zavolj lepih kož lové, da jih potem v konjske pogrinjala porabijo. —

Z m e s.

Zvestoba hlene. Prejel sim — piše g. H. Berthoud v nekem Pariškem listu — mlado hieno v darilo. Kakor pes se je s časom na me privadila; kamor sim šel, je bila za menoj. Na daljih popotvanjih mi je clo za vodnika služila, ter me je vselej na pravo pot zapeljala. Vsake nevarnosti me je opominjala in varvala. — Enkrat se podam — pravi daleč — z hieno v puščavo. Kmalo predaleč zabredem; vode mi zmanjka in v sredi brezkončne peščave ne vem kaj in kam. Čedalje bolj so mi moči pešale in poslednjič se zgrudim ves oslavljen na zemljo gotove smerti pričakovaje. — Zvesta hiena traplja okoli mene, me voha in voha in se na enkrat naprej spusti. Po nekoliko minutah žival spet hitro na-

zaj priskače. Dlako in glavo je imela vlažno. Neprenehoma mi je lizala roke in obličje. Zadnjič si toliko opomorem, da hieni slediti zamorem. Čez nekoliko časa prideva do ravno skopane jame. Berš hiena tje skoči, pa vode — ne najde. Voha in išče z gobcem v tleh in jame kmalo z veselim renčajem urno grebsti in kopati. Čedalje glasneje je renčala in glej — kmalo je jama polna vode. Vmijem si obličje, persi in roke in se toliko okrepcam, da srečno domū zaiti morem. — Ali neosramoti ta žival marsikterege človeka? — Poznej je to hieno neki ris zlo ranil, da je poginila.

Slovstvo in umetnost.

* V Terstu je ravno na svitlo prišel: „Koledarček za navadno leto 1853. Obseže na 35 straneh razun navadne pratike sledeče reči: Terst in njegova okolica — Škanderberg — Električni telegraf — Kako postaja veter — Sova in tulenje psa — Pisaoc in učenik jezika — Kuga med zverino — Tri smešnice — Nekaj o slavjanskim jeziku. Spredej se najde podoba mesta Tersta od leta 1670. — S popravami naše slovenščine po mislih pričujočega Koledarčka se nikakor ne moremo zastopiti. Sicer naj vsak bravec njegovo ceno sam presodi.

* Po naznanilu „Novic“ so milostljivi knezoškof Lavantinski ravno „veliko berilo za 2. odred ljudskih šol“ doveršili.

* Drugi del Zgodovinskega katekizma je ravno donatisnjen.

* V Gorici se poslovenjuje izverstno italiansko delo: „Uberto, ossia le serate d'inverno dei buoni contadini,“ t. je „Stari Urban, ali zimski večeri dobrih kmetov.“ Kader bo gotovo (menim pa, da bo v kratkem) ga dobi naše družtvo.

Slavenska drobtinca.

* Domorodno družtvo sv. Mohora je srečno prvo in najhujše leto preživelo. Število družtvenikov očitno kaže, da ste ravno najprikladnejši čas zadeli, to hasnovito družtvo osnovati. Pa dasiravno se zdaj za družtvo vse tako lepo kaže, in mu srečno prihodnost obeta, gre vendar že zdaj dobro premisliti, alj bo ta gorečnost in radodarnost zmiram tako rasla, alj vsaj taka ostala, ko je zdaj. Koliko družtvenikov ne bode pozabilo letnino odrajtati, če kak domorodec jih ne bo tega opomnil? Pa čeravno nam za take mlačune ni mar, se bode jih vendar kajsi najšlo, katirim bi vedno plačevanje letnine sitno bilo. Da bi se tedaj družtvu stanovitven temelj položil, bi se imela po izgledu česke in ilirske matice po odboru jistina določiti, katiro bi družtvenik na enkrat, ali saj najdalj v petih letih odrajtati moral; on bi pa potem družtvene knige svoje žive dni brez vsega plačila dohivljjal. To misel so nami gosp. Matia Majar razodeli, in nam povedali, da so se zastran tega s Vami že pogovarjali, in da ste to reč na nek čas odložili. Ker je pa nam družtvenikom v kanalskeji dolini veliko na tem ležeče, da bi se ta dobra misel vistinu, vas vprašamo, alj se bode morebiti tota reč že v prihodnej seji pretresla. Saj ne bode treba družtvenih postav toliko spremeniti, ker bojo drugi udi, ki istine doplačati ne morejo, navadno letnino plačevali, in svoje navadne pravice vživali.

S. Pr.